

Posudek na diplomovou práci M. Ostrýřlové
Sou asný stav tradi ního teritoriálního dialektu v mluv staré generace v obci Vír

Hodnocená práce zkoumá stav vybraných hláskoslovných a tvaroslovných rysů u nejstarší generace v obci Vír, která leží na východním okraji severního, flársko-bystického úseku eskomoravské ná e ní oblasti. Téma je zajímavé jednak proto, že daná lokalita nebyla zahrnuta do výzkumu pro JA a p ímo v ní ná e ní výzkum proveden nebyl ani dalšími badateli s jedinou výjimkou, a to výzkumu S. Kloferové z r. 2008. Jednak také proto, že jeho zpracování pomáhá zp esnit na e p edstavy o postupnosti p echodu mezi eskými ná e ími v uřlím smyslu a ná e ími st edomoravskými, ale také ná e ími severovýchodo eskými, alespo u zkoumané nejstarší generace. P ípomínám rovn fl, že sou asná verze diplomové práce byla p edložena pro poslední, t etí pokus o obhajobu, d ív j í dva termíny diplomantka ztratila v d sledku neodevzdání práce.

Práce je zpracována v celku p ehledn ě, má odpovídající formu a adekvátn ě formuluje záv řy. Autorka nejprve stručn ě charakterizuje zkoumanou obec, vymezuje termíny a shrnuje dosavadní literaturu s ohledem na vymezení eskomoravské ná e ní skupiny od Trávní kových *Moravských ná e í* do sou asnosti. V praktické ásti podává charakteristiku anonymizovaných informátor ů (ode v ech byl získán informovaný souhlas, jeho vzor je v p íloze), metodu p episu a kvantitativního zpracování dat (jevy d ílí na kvantifikované a nekvantifikované/nezachycené) a výsledky rozboru nahrávek. P ípojeny jsou jazykové charakteristiky jednotlivých informátor ů, u nich fl autorka zmí uje další jevy (lexikální, syntaktické, ojedin ěle zachycené morfologické archaismy apod.). Vysoce oce ůjí diplomant in úsp ěšný sb ěr materiálu metodou polo ůzených rozhovor ů (celkem bylo nahráno 455 minut od 15 mluv ích) a kladn ě hodnotí i skute nost, že vybrané výsledky statisticky zpracovala a ov ěřila relevantnost n kterých svých výpo t ě statistickými testy. Autorka také po sondách správn ě rezignovala na srovnání s korpusem ORAL. Práce výrazn ě p esahuje minimální p ořadovaný rozsah, v p ílohách jsou p íloženy anonymizované p episy nahrávek.

Po formální stránce je p edložena diplomová práce na vyhovující úrovni. Ob as se vyskytují p eklepy, ale ty celkov ě neru í plynulost tení ani nep esahují obvyklou míru. Jejich p íklady zde podávám pro úplnost: chyb ící kurziva u kap. III.3.3 ve slov *být* (Obsah), na s. 74, 75, 77 (p í uvád ní doklad ě), nadbyte ná te ka za *Jana* v pozn. 4, spojovník místo poml ky v názvu díla v pozn. 5, nadbyte n vynechaný ádek na s. 17, chyb ící spojovník na za átku ádku p í rozd lení adjektiva *esko-hanácký* (s. 18), *polsko- eský* (s. 20), chyb ící ářky za vedlejší v tou (s. 33, . 10; s. 37, . 2 zdola), chyb ící te ka na s. 66 (. 1 zdola), na s. 20 chybí sloveso *li-í* (. 4 kap. II.3.4), objevuje se *severo eský* místo o ekávaného *severovýchodo eský* (s. 21; pozn. 54), dále *konrétní* (s. 26), *jsou komentuje* (s. 30), *sekudnární* (s. 50), *slova, který p vodn ě nebyla* (s. 58), *Z hlavní celo eských* (s. 85), *upozr uje* (s. 89), bezd vodné rozd lení slova *signifikantn ě* (s. 89-90), dále *ná e i* (s. 92) ad. Na n kterých místech v práci kolísá 1. os. sg. a pl. (nap . s. 16 *budeme sledovat* vs. s. 17 *zmíním*). Z formula ních nedostatk ů uvádím nap . v tu na s. 14: *ná e ní celky na hranicích ná e ních celk ě*, z obsahových drobností je na s. 44 náleflité *sedmínásobn ě* místo *ty násobn ě* u pom ru 28 : 4, na s. 54 je t eba opravit údajnou p íslu- nost substantivizovaného *na-í*, rodi e ÷ ke vzoru *mufi*, lingvista *Nekula* není *Miroslav* (s. 14), ale *Marek* (správn ě na s. 91).

Ke zpracování mám tyto poznámky:

1. Bylo by možné vytknout malou pozornost v novanou p ímo flársko-bystickému úseku v kap. II.3. Zanikají tak n která pozoruhodná specifika, která se objevují v diplomant iných nahrávkách, jako je v této oblasti zem p isn ě izolovaný 3. pl. přez. -í sloves 4. t ídy, podle Kloferové nejtypi t j í rys tohoto úseku (název kap. III.3.10 3. pl. -*ijou* je tedy pon kud matoucí, protože je na vírské ná e í z ejm ě vztaflen z eskomoravské oblasti, lokální

situace ve Víru je v-ak odli-ná, srov. JA 4, s. 453 aj. Zvý-ila by se tak i propojenost teoretické a praktické ásti diplomové práce.

2. V t-í kriti nost by byla fládoucí v kap. II.3 a II.4 p i souhrnu dosavadního bádání, v kap. II.4 je p edlofen spí-e jen vý et dosavadního bádání neřl kritický rozbor jeho výsledk . Proto prosím diplomantku, aby se podrobn ji vyjád ıla ke studii S. Kloferové (2008) o vírském ná e í: v em spo ívají její klady, v em slab-í stránky.

3. Jak si diplomantka vysv tluje tém úplnou absenci st edomoravských monoftong é, ó (*nesó, budó*) v nahrávkách (podle Kloferové se ve Víru vyskytují) a z eteln v t-í procento neprovedení p ehlásky *au > i* neřl *au > (> e)*?

4. Není zcela jasné, pro u n kterých etných jev jako -/- byl porovnán soubor *mufli/feny* (se zajímavými výsledky), kdeřto u jiných jev nikoli. P edpokládám, ře to bylo dáno asovými mořnostmi p i zpracování, ale prosím o stru ný komentá . Taktěřl si zaslouřlí pozornost faktor vzd laní, konkrétn u M14, která mluví výrazn spisovn ji (s. 83 84): prosím diplomantku o komentá , zda jde o stylizaci mluv í, nebo jiní vysoko-kolsky vzd laní mluv í se výrazn ji od ostatních informátor nelí-í.

Shrnuji: Práce M. Ostrýřflové p edstavuje kvalitní p ísp vek k poznání sou asného ná e ního stavu ve Víru, p iná-í nová zji-t ní ohledn niveliza ního procesu i stupních p echodovosti na rozhraní tradi ní eskomoravské a st edomoravské skupiny (a s n kterými doznívajícími rysy severovýchodo eskými), i kdyřl diplomantka se nevyhnula n kterým úskalím p i zpracování a prezentaci výsledk . Práci doporu uji k obhajob a hodnotím jako velmi dobrou.

Praha 4. 9. 2016

PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.